І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 222. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 16-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 222. VOL. LXIV

ПЕНТАГОН ЗАПЕРЕЧУЄ НАДМІРНЕ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ

ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОГО ПОДАТКУ ВВАЖАЄ ТРУМАН НЕМИНУЧИМ З ОГЛЯДУ НА КОНЕЧНІСТЬ ВТРИМАТИ ПЕРШІСТЬ ЗДА В ОЗБРОЄНЕВІЙ І ОБОРОННІЙ ДІЛЯНКАХ

Вашингтон. — В четвер 14 листопада відбулося в Білому Домі під проводом през. Айзенгавера вже друге на протязі цього тижня засідання Державної Ради Безпеки. Головною темою нарад була справа бюджету на фіскальний 1958 рік. Безпосередньо після закінчення цього засідання заступник секретаря оборони і референт бюджетових справ у Пентагоні Вилфред Дж. МекНіл заявив у розмові з представниками індустрії, що промова президента Айзенгавера, виголошена в середу цього тижня в Оклагомі, не передбачувала можливости надмірного збільшення бюджету оборони, ані теж през. Айзенгавер не вимагав у ній повновластей для необмеженого мілітарного видаткування. Згідно із заявою МекНіла збільшення видатків на оборону й озброєння буде дуже незначним і тільки в невеликій мірі перевищуватиме цьогорічний бюджет. МекНіл, який займає своє становище бюджетового референта Пентаґону безперервно ще з 1947 року і який виконував свій уряд за урядування шістьох секретарів оборони, підкреслив ще у своїй заяві, що през. Айзенгавер, говорячи про конечність втримання першости в технологічній конкуренції із Совєтами, мав на думці не тільки те, що треба в сучасній ситуації зробити, але й те, що треба виелімінувати вже із дослідів і продукції. Водночас із цим МекНіл підтвердив висловлену Президентом конечність збільшення платень для офіцерів, вояків і військового персоналу в тому напрямку, щоб вони заохочували техніків ставати на військову службу. Проєкт такого збільшення платень приготовив уже спеціяльний комітет під проводом Ралфа Дж. Кордінера, президента компанії Дженерал Електрик. У зв'язку із виступом МекНіла в політичних колах думають, що бюджет на 1958 рік буде збільшений тільки до 39 більйонів долярів, значить всього на який 600 мільйонів долярів. Водночас із цим повідомляють з Вашингтону, що бюджетове бюро дозволило видаткувати затримані мин. року 15 мільйонів долярів, що були асиґновані на поширення спроб з атомовою зброєю, ведених Комісією Атомової Енергії.

Перебуваючи в четвер цього тижня в Ню Йорку і беручи участь в одному з улаштовуваних тут прийнять, колишній президент Труман заявив, що передбачуване през. Айзенгавером збільшення видатків на оборону приведе із собою неминуче збільшення прибуткових податків. Совєтські досягнення в технологічній ділянці, що ними Совєти хотіли б випередити З'єдинені Держави, поставили Америку в ситуацію, в якій немає іншого шляху, як збільшувати оборонний бюджет і разом із цим теж й існуючі податки. Совєтську загрозу, що її дехто перебільшує у зв'язку із випущенням „Спутніків", — Труман не вважає надто серйозною, а переконаний, що американці „дадуть собі із цим раду".

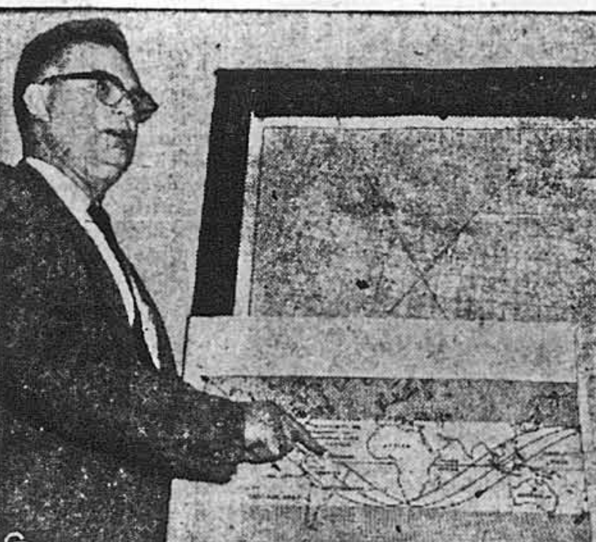
ТРУМАНА МАЛОЩО НЕ ПЕРЕЇХАЛО АВТО

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман, як звичайно вранці, відбував прогулянку по вулицях, розмовляючи одночасно з журналістами, які роблять під час цих проходів інтерв'ю. — Труман нарікав на те, що нюйоркці люблять переходити вулиці навскоси і в середині бльоків та вічно поспішають. Так прийшов Труман до 84 вулиці і Парк авеню і хотів перейти вулицю, бо саме тоді зробилося зелене світло. Саме тоді над'їхало авто, яке переїхало попри Трумана у віддалі двох-трьох цалів. Журналісти гукали на шофера, а Труман сказав, що навіть не завважив авта, бо розмовляв із репортерами.

Сенатори проти контролі цін і платень

Вашингтон. — Республіканський сенатор з Індіяни Гомер Е. Кейпгарт, промовляючи на зборах Екзекутиви Крайової Оборонної Резерви, запропонував, що треба б ухвалити в Конгресі закон про економічну контролю країни, щоб бути приготованим на випадок війни. Сенатор Кейпгарт є членом Сенатської Банкової Комісії. Але інші члени цієї комісії висловилися проти цього пляну. Демократичний сенатор з Вірджінії А. Вілліс Робертсон заявив, що не погодиться на пропозицію Кейпгарта, бо не бачить до цього причини. І республіканський сенатор з Ютаг Воллес Ф. Беннет сказав, що не може погодитися з Кейпгартом, бо теперішня ситуація цього не вимагає. Республіканський сенатор із Ню Йорку Ірвінґ М. Айвс зайняв вичікуюче становище. Він сказав, що тепер не голосував би за контролею цін, платень і кредиту. Та невідомо, яка буде ситуація в січні, і якщо ціни і якщо ціни і платні будуть зростати, то Конґрес мусітиме ухвалити якусь контролю над ними. Кейпгарт пригадує, що під час війни завжди була контроля цін і платень, тому мусить вона бути і під час найближчої війни.

МАЙБУТНІ ШЛЯХИ АМЕРИКАНСЬКОГО САТЕЛІТА ЗЕМЛІ

Джан Т. Менґел, шеф однієї із секцій т. зв. „Проєкту Ванґард" при командуванні фльоти, показує під час пресової конференції у Вашинґтоні шляхи, що ними пролітатиме американський сателіт землі, як теж стації, що реєструватимуть його біг і подавані ним безупину сиґнали.

Діллон мав би координувати допомогу закордонові

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що заступник підсекретаря в державному департаменті С. Даґлес Діллон мав би координувати всю програму допомоги закордонові. Президент Айзенгавер має незабаром видати зарядження, згідно з яким Діллон перебрав би справу допомоги закордонові, якою тепер керують різні урядові аґенції. Діллон був би немов „шефом штабу" від економічної допомоги закордонові. Така централізація закордонної допомоги потрібна, бо досі деякі аґенції допомагали закордонним державам без узгіднення цієї справи з державним департаментом. Такої централізації домагалася Окрема Сенатська Комісія для Справ Закордонної Допомоги ще на весні цього року. Внаслідок координації закордонної допомоги можна буде урядові легше обґрунтовувати потребу фондів на допомогу в Конґресі, а державний секретар зможе зробити допомогу закордонові інструментом своєї політики.

4 федеральні банки зменшили дисконт на 0.5 відсотка

Вашингтон. — 14 листопада Федеральна Система Резерви вирішила зменшити дисконт від позичок, уділюваних комерсійним банкам на 0.5 відсотка. Досі федеральні банки брали дисконт у висоті 3.5 відсотка, а тепер, це значить 15-го листопада, братимуть тільки 3 відсотки. Це зменшення дисконта свідчить про те що і Федеральна Система Резерви ствердила знижку в економіці країни і хоче полегшенням позичок збільшити рух в економіці країни. Покищо збільшено дисконт федеральних банків в таких містах: Ню Йорк, Атланта (Джорджія), Ричмонд (Вірджінія) і Ст. Луїс (Мізурі). Гадають, що і 8 інших федеральних банків проситимуть про зменшення дисконта. Представник банковости заявив, що те збільшення дисконта не спричинить збільшення інфляції доляра, бо вона перестала бути загрозливою для економіки країни. Рада Федеральної Системи Резерви постійно не спускає з ока справи інфляції, але не вважає її за найважнішу справу в економіці країни. Досі 6 разів збільшувано дисконт від федеральних позичок, а тепер починають його зменшувати.

Уряд виплачує фармерам більше, хоч паритет допомоги зменшено

Вашингтон. — Представник департаменту рільництва вказує на те, що в 1955 - 1957 роках уряд видав 800 мільйонів долярів більше на допомогу фармерам, хоч в тому часі обов'язував зменшений паритет допомоги фармерам. Та одночасно становище фармерів не поліпшилося в тому часі, бо видатки рільників збільшилися внаслідок подорожчання тих товарів, які вони мусять купувати для ведення фарм і утримування своїх родин. Тому виринає проблема, чи уряд зможе зменшити допомогу фармерам в найближчому бюджеті. В департаменті рільництва сумніваються, чи під час найближчої сесії в Конґресі буде більший натиск на те, щоб зменшувати допомогу фармерам саме перед конґресовими виборами. — В Парижі секретар рільництва Езра Тафт Бенсон відмовився потвердити чи заперечити вістку про те, чи він думає залишати своє становище. „Про це говорять від першого дня коли я перебрав урядування — казав Бенсон. Це не легка річ бути секретарем рільництва." Бенсон подорожує по світі в справах свого департаменту і з Парижу виїжджає до Лондону.

Частина американської ракети вернулася зі стратосфери

Сінсіннаті, Огайо. — Три американські спеціялісти від керованих ракет аж тепер вияснили, як частина американської керованої ракети „Юпітер - С" вернулася зі стратосфери. Ця частина ракети, її конус, стояла в тій кімнаті Білого Дому, в якій президент Айзенгавер виголошував свою першу промову про завдання науки в ділянці оборони країни. Це вияснення дали дорадник секретаря оборони в справах керованих ракет Алвін Дж. Ваґґонер, асистент секретаря оборони полковник Джан Г. Свенсон і капітан фльоти Леслі М. Слек. Вони вияснили, що „конус цієї ракети був сотки миль у стратосфері і вернувся назад." Цю ракету вистрелено на летунській базі в Кейпі Канаверал на Фльориді, і її ніс знайшла фльота в районі Караїбського моря. Полковник Свенсон сказав, що була причина, щоб дістати той конус назад, бо на землі не можна ствердити того, що пізнати на цій ракеті, як вона вернулася зі стратосфери. Ніс цієї ракети, це покищо єдина річ, яка побувала у стратасфері, сказав полковник Свенсон. У стратосфері цей конус блистів із такою самою силою, як зірка другої кляси, і її можна було бачити голим оком. В відповідній хвилині той конус (який „думав сам про себе") розпустив парашут, не спаливши його, і при допомозі інших приладів спустився вниз.

ОН підтримують Захід в справі міжнародного роззброєння

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея прийняла в четвер 14 листопада резолюцію, що її зголосили 14 держав у проводі з ЗДА, яка доручає Комісії і Підкомісії ОН для справи мжнародного роззброєння продовжувати переговори, при чому поручає їм взяти за підставу дальших переговорів точно в оцій резолюції сконкретизованих шість принципів, узятих з західнього проєкту роззброєння, що його большевики відкинули були. За цією резолюцією голосувало 56 держав, проти лише 9 із совєтського бльоку, 15 стрималось, а дві держави були відсутні. Західні держави погоджуються, щоб поширити існуючу Комісію ОН для справи роззброєння з теперішніх 12 членів на 22, але не могли досі погодитись на склад тієї поширеної Комісії. В цій справі ведуться ще закулісові переговори, в яких головну посередницьку ролю грають Індія і Канада. Совєти заповіли, що вони бойкотуватимуть Комісію і Підкомісію роззброєння, зголосивши від себе внесок, щоб вибрати нову Комісію з 82-ох членів, себто з приявністю в ній заступників від усіх членів ОН. Цей внесок ще прийде під голосування, але не має ніяких виглядів на успіх.

Італійські соціялісти знову в союзі з комуністами

Рим. — Ліво-соціялістична італійська партія під проводом П'єтра Ненні рішила відновити свій давній тісний бльок з італійською комуністичною партією. Відповідну постанову прийняв Центральний Комітет цієї партії. Таким чином повною невдачею закінчились затяжні переговори і спроби про получення обох крил італійського соціялістичного руху — лівого під проводом Ненні і правого під проводом Сараґата. У партійному органі Ненні „Аванті" висловлено признання комуністам за їх „заслуги" для італійського робітництва. Привернення так званої „єдности акції" між комуністами і лівими соціялістами має на увазі знову спільну виборчу листу тих двох партій в найближчих італійських виборах. У виборах в 1953 році така спільна листа зібрала 9,500.000 голосів в Італії. Ліві соціялісти віддалились були від комуністів під час мадярської минулорічної революції. Теперішній новий зворот в сторону комуністів пояснюється зростом престижу Москви у зв'язку з її „спутніковим" успіхом.

Два арабські королі виступили в обороні Йорданії

Амман. — Савді-арабський король Савд і іракський король Фейсал публічно натаврували кампанію, що її ведуть від довшого часу проти йорданського короля і режиму єгипетські й сирійські радіостанції і часописи. Савд і Фейсал висловили свої думки у відповіді до мохамеданських лідерів з Іраку, які запропонували королеві Гуссейнові своє посередництво в цій справі та натаврували демагогічну кампанію з Каїро і Дамаску. Обидва названі королі вважають, що ця кампанія послаблює солідарність арабського фронту. Король Савд заявив буквально: „Висловлюємо жаль з приводу теперішньої кампанії й обіцяємо зробити все, що в наших силах, щоб виелімінувати її". Йорданський міністер закордонних справ Самір ель-Ріфай, вернувшись до Амману з засідань Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, натаврував в промові через радіо пропаґандивну кампанію проти короля Гусейна, як загрозу для єдности арабського світу і арабського націоналізму, рішуче заперечив теж закидам, наче б Йорданія будьколи вела будь-які тайні переговори з Ізраїлем.

Англія лякається послаблення американської господарської коньюнктури

Лондон. — В англійських урядових і господарських колах існує стурбування, чи анти-інфляційні заходи американського уряду не вплинуть на сповільнення фабричної продукції, на збільшення експортових зусиль Америки та на звуження імпорту англійських товарів до Англії. Англія стоїть на становищі, що добробут в Америці тільки сприяє країнам штерлінґової системи, і взагалі всім країнам, експортуючим свої вироби до ЗДА, бо з добробутом населення безпосередньо зв'язана покупна сила американця й торговельні обороти на внутрішньому ринку. Утруднення кредиту й „затискання пояса", рекомендоване політикою проти інфляції, б'є автоматично по державам, які експортують свій товар до ЗДА. Голоси на цю тему в англійському парляменті та в англійських часописах стоять у зв'язку з англійською інфляцією і торговельним дефіцитом Англії. Торговельний баланс Англії за місяць жовтень ц. р. виказав дефіцит $196,840,000, отже на $50,400.000 більше, ніж у вересні ц. р. За це явище соціялістична опозиція сильно атакує уряд. Економічний Комітет Конґресу профспілок, який знаходиться під впливом Партії Праці, закидає урядові, що він своєю політикою довів до зменшення промислової продукції та зменшення англійського експорту.

Швеція пропонує передати справу Кашміру Міжнародному Судові

Об'єднані Нації. — Майже від початку існування Об'єднаних Націй вони мають діло з гострим спором між двома державами, які постали в 1947 році з поділу колишньої англійської домінії Індії на самостійні держави Пакістан і Індію, — за північну провінцію Кашмір. Одна одній закидають безправне окупування західньої частини Кашміру, при чому Індія зайняла куди більше території тої провінції, простягнула на Кашмір свою конституцію і проголосила невід'ємною частиною Індії. Пакістан же твердить, що мохамеданське населення Кашміру хоче належати до мусульманського Пакістану, і Пакістан вічно домагається від Об'єднаних Націй, щоб вони приказали перевести в Кашмірі плебісцит. Під час теперішніх дебат над цією справою в ОН представник Швеції запропонував в минулу середу, щоб справу передати Міжнародному Трибуналові в Гаазі. Тому, що формально Індія покликується, що магараджа Кашміру признав був державність Індії, Міжнародний Трибунал мав би розглянути законність того акту і всі зв'язані з ним подробиці.

НАЙШВИДШЕ ДОРУЧЕНА АДРЕСАТОВІ ПОШТА

Вашингтон. — Віце-шеф штабу летунства, генерал Куртіс ЛеМей, який перелетів з Буенос Айресу до Вашингтону за 11 годин 5 хвилин і 8/10 секунди (5.204 милі), привіз президентові Айзенгаверові листа від арґентинського президента Арамбуру. Це була найшвидше доручена адресатові пошта.

АМЕРИКА Й АНГЛІЯ ПОСТАЧАЮТЬ ЗБРОЮ ТУНІСІЇ ПРОТИ ВОЛІ ФРАНЦІЇ

Париж. — ЗДА й Англія офіційно повідомили про висилку зброї Тунісії і це викликало у Франції велике невдоволення. Перший американський транспорт охоплює 500 рушниць і 50.000 набоїв. Хоч, — як видно з цих цифер — скількість цієї зброї мінімальна, проте сам факт, що ЗДА й Англія постачають її Тунісії всупереч волі і настроям Франції розглядається у французьких політичних колах, як „зламання солідарности держав НАТО" і морально-політичний афронт для французького союзника. Американський комунікат пояснює, що Тунісія, як самостійна держава, якої державний провід виразно стоїть по стороні Заходу, має право дістати від Заходу зброю, потрібну їй для цілей оборони. Переговори в цій справі тягнулись вже від довгих тижнів. Туніський президент Габіб Бурґуїба звернувся був в цій справі до Вашингтону й Лондону й дістав був засадничу згоду. Американські й англійські чинники лякалися, що на випадок їхньої відмови — Тунісія звернеться до Москви за зброєю і ця остання дістане ще одну нагоду поширити свої впливи в арабському світі. Французи спершу ставились рішуче неґативно до всякого постачання зброї Тунісії, опісля висловили думку, що вони самі можуть її дати Тунісії, але Габіб Бурґуїба відмовився від французької зброї, не хотячи наразитись на поставлення йому нових політичних передумов.

В мин. четвер французький уряд відбув надзвичайне засідання, присвячене виключно справі прихильного становища Англії і З'єдинених Держав до просьби Тунісії щодо доставлення Тунісії зброї для її 6-тисячної ,армії'. Французи панічно бояться, щоб зброя, яку дістане Тунісія, яка не скриває своїх симпатій для альжирського визвольного руху, не дісталась альжирським партизанам. Однак ЗДА й Англія вірять Тунісії, що альжирські повстанці мають більше зброї, ніж Тунісія, і що та зброя потрібна Тунісії саме для того, щоб зберегти свій авторитет і вдержати проголошену невтральність у війні між Францією та альжирськими партизанами. Прем'єр Фелікс Ґайляр заклав формальний протест проти становища Америки в цій справі, запросивши до себе американського амбасадора Гавтона. Те саме він зробив перед англійським шарже д'аффер. Уряд Ґайляра лякається, щоб його в парляменті не атакували за невдачу заходів у Вашингтоні і Лондоні в цій справі. Між Вашингтоном, Лондоном і Парижем ведуться тепер розмови, щоб ця справа не стала новим предметом незгоди внутрі західнього бльоку НАТО, особливо в обличчі недалекого Паризького з'їзду 15-ох західніх прем'єрів. Серед надзвичайно вразливої на пункті північної Африки публічної опінії у Франції на цій справі може поважно потерпіти молодий уряд Фелікса Ґайляра.

Знайдено тіла 15-ох жертв великої летунської катастрофи

Гонолюлю. — В четвер 14 ц. м. один літак з американського літаконосця „Філіппінське Море" відкрив 9 плаваючих на поверхні Тихого океану тіл і подав про це радіом вістку названому кораблеві. Внаслідку перешукано човнами і гелікоптерами поверхню океану у промірі 100 миль і виловлено з морських хвиль 15 тіл жертв великої і таємничої летунської катастрофи, жертвою якої впало 44 осіб. Вночі з минулої п'ятниці на суботу просто зник великий пасажирський 4-моторовий літак, який знаходився в дорозі з Сан Франсіско на Гавайські острови. Погода була добра, ніч ясна, останній сиґнал від пільота стверджував „все в порядку" — після чого літак не дав уже ніякого більше знаку та не прилетів до цілі. Всі віднайдені жертви були роззуті, по чому здогадуються, що пільот, видно, пробував осісти на поверхні океану, й попередив про це пасажирів. При зударі з плесом моря велика машина, мабуть, розбилась. На морі плавали різні кусні літака, що їх виловлювано, щоб — може — відтворити на їх підставі причину катастрофи. Сотні літаків і кораблів, які брали участь в пошукуваннях за літаком, не змогли нічого відкрити, аж до цієї останньої страхітливої знахідки. Літаконосець „Філіппінське Море" має 41 літаків і гелікоптерів.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** на початку своєї промови, виголошеної в Оклагома Ситі 13-го листопада, подякував управі місцевого футбольного клюбу за те, що найменувала його найстаршого внука Дейвіда своїм почесним членом. Президент заявив, що відтепер цей клюб в очах його онука, який захоплюється футболом, буде найкращим з усіх клюбів.

● **Капітан фльоти** Ірвін С. Мур заявив, що третя світова війна коштуватиме ЗДА 4 трильйони долярів. Кошти кожної війни — сказав він — у 10 разів більші від попередньої. Громадянська війна коштувала ЗДА 3.9 більйона долярів, перша світова війна — 36.9 більйона, а друга світова війна — 383 більйони.

● **Генеральний поштмайстер** Артур Саммерфілд наказав поштовим урядам з особистою увагою перевіряти перед Різдвом поштові картки, бо в той час видавці непристойних видань висилають їх на відомі їм адреси. Таких карток невільно висилати поштою.

● **Сара Сесіл Тейлор** із Лексінґтону, Кентаки, записала своєму зятеві в тестаменті 1,000 долярів, які він має витратити на „найдурнішу ціль".

● **Починаючи від понеділка 18-го листопада,** нюйорхська поліція розпочне кампанію за правильний рух пішоходців по вулицях — щоб люди не переходили їх навскіс, чекали на зелене світло та ін. Ціль кампанії — зменшити число нещасливих випадків. Поліція в перших днях цієї кампанії лише звертатиме увагу пішоходцям, коли вони не додержуватимуть правил руху, а по якомусь часі каратиме тих, хто їх порушуватиме.

● **Команда армії** заявляє, що всі вояки, в тому числі й науковці та професіоналісти, мусять виконувати при війську всяку зобов'язуючу вояка працю, отже чистити картоплю і стояти на варті. Конґресмен Алберт Кретелля з Коннектикату нарікав на те, що вояки-науковці мусять витрачати час на замітання бараків і чищення картоплі.

У СВІТІ

● **З Франції** відлетіли минулої середи до американської бази в південній Англії два американські військові літаки і — зникли. Негайно переведені розшуки над Каналом в гирлі Темзи покищо лишилися без успіху.

● **Алберт Пастор** став перед судом, в Гейлсовені, в Англії обвинувачений у втечі після спричинення автової катастрофи. Свою втечу він виправдував тим, що якраз у той момент побачив на вулиці свою дружину, а сам був з іншою жінкою. Суддя покарав його тільки 5-доляровою карою за необережну їзду. Але Пастор був покараний куди гірше: його судова справа набрала розголосу, і дружина довідалася про цю пригоду свого чоловіка.

● **У Західній Німеччині** значно зменшилося число розводів: у 1948 році було їх 87,000, а в 1956 р. вже тільки 41,000. Причина — стабільність відносин, добробут і упорядковане родинне життя.

● **Альжирі**, в минулий понеділок, у День Ветеранів, що його у Франції святкують, як день Поляглих, французькі студенти влаштували демонстрацію проти міністра в справах Альжиру Роберта Лякоста. Коли Лякост прибув на центральну площу, щоб відібрати дефіляду 5,000 вояків, гурт студентів почав кричати про нього, як про „зрадника" французьких інтересів в користь альжирських арабів. З кількох тисяч французьких ветеранів в Альжирі, учасників останніх двох світових воєн — у параді взяло участь всього 200 осіб. Все ж — в Альжирі тепер трохи заспокоїлось.

● **Турецька підпільна організація** на Кипрі „Вулькан" проголосила пересторогу на адресу грецької терористичної організації ЕОКА, що в майбутньому за кожного вбитого турка згине 5 греків. Члени ЕОКА вбили недавно турецького поліціянта Мустафу Ахмеда Беяза за співпрацю з англійцями.

● **В Узбекістані** — повідомляє ТАСС — почали розкопувати двоповерхову кам'яницю, геть засипану піском. Совєтські археологи твердять, що це — мавзолей тамошнього володаря з шостого сторіччя. Стіни будівлі прикрашені малюнками, які збереглись в непоганому стані.

● **В Єрусалимі** не знають, чи поставити перед суд, чи передати до лікарні для умовохворих Моше Якова Бен-Дуєка, 25-річного жидівського іміґранта, який три тижні тому кинув в ізраїльському парляменті бомбу, що поранила кількох міністрів. Генерал Альфред Грунтер, колишній головний командант збройних сил НАТО, тепер президент Американського Червоного Хреста, відвідав ранених під час того атентату прем'єра Бен Гуріона і міністра закордонних справ Голду Меєр.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКЕ ПРОБУДЖЕННЯ

Відгомін і реакцію вільного світу взагалі, а Америки зокрема, на останні події в Совєтському Союзі можна сміливо назвати Великим Пробудженням. Здається бо, що жадна інша подія після другої світової війни — ані захоплення та „сателізація" Совєтами ряду европейських країн, ані бльокада Берліну, ані навіть війна в Кореї, ані інтервенція в Мадярщині і підривна совєтська акція на Середньому Сході — не викликали в Америці такого отверезіння і таких рішучих голосів та заходів проти совєтської загрози, як вистрелення двох „спутніків", попереджене повідомленням із Москви про успішну пробу з міжконтинентальною балістичною ракетою.

Не можна сказати, що досі Америка цілком закривала очі на цю загрозу. Але все ж таки вона подрімувала собі, задоволена тим оборонним станом, якого досягнула. Поспішати, здавалось, не було потреби, і такому станові сприяли всілякі „розвінчування", „відлиги" та інші подібні „зміни" всередині Совєтського Союзу після смерти Сталіна і після того, як місце „найрівнішого між рівними" в Кремлі зайняв Нікіта Хрущов.

Вистріл „Спутніка" відразу, можна сказати, поставив Америку на ноги. Вся преса вдарила в дзвін, відізвались законодавці, політики, вчені, відгукнувсь дослівно весь нарід, домагаючись перевірки дотеперішнього дрімливого стану. Очевидно, що в таких випадках не можна обійтися без одного чи другого гістеричного оклику навіть серед такої зрівноваженої суспільности, як американська, але це в жадному разі не характеризує загального відгомону. Навпаки, він є дуже речевим, дуже зрівноваженим і рівночасно дуже потрібним пробудженням публічної опінії, є її сміливим поглядом правді у вічі. А публічна опінія в Америці, як відомо, рішає.

Очевидно, що найбільш авторитетним виразником теперішнього становища Америки щодо нової ситуації є президент Айзенгавер. І він це становище з'ясував у двох своїх виступах, звернених до народу: перший раз у четвер 7-го листопада, з Білого Дому, і другий раз в середу, 13-го листопада в Оклагома Сіті. Короткий сенс цих виступів Президента зводиться до того, що висловив відомий коментатор військових справ Генсон Болдвін у недільному журнальному додатку до „Ню Йорк Таймс'у" ще 3-го листопада, кажучи: „Не може бути жадних сумнівів, що ціллю комунізму залишається опанування світу. Ми не можемо зберегти мілітарної могутности і виграти в технологічних перегонах, отже не можемо перемогти комуністичних цілей одною тільки рукою... Гармати мусять мати першенство перед маслом, а ракети — перед телевізором..." Останнє речення сказано тут, очевидно, образово, бо Америка може забезпечити собі відповідну оборону проти комуністичної загрози, навіть плаваючи в маслі, як вона плаває тепер.

Такий розвиток переконує, що Москві не пощастить — якщо перефразувати відомі Шевченкові слова — приспати Америку на те, щоб її опісля окраденою в огні збудити. Але на такому тлі тим сумніше і трагічніше виглядають деякі теперішні тенденції в українській еміграційній політиці, скеровані в цілком протилежному напрямі: приспати українську опінію саме під час цього великого пробудження, що його переживає світ.

На цю тему були вже всілякі згадки і натяки на цьому місці. Конкретно мова про кілька статтей, надрукованих недавно в двох українських газетах, одній на американському і другій на европейському теренах. Тенденція тих статтей коротко така, що, мовляв, Москва пішла на всілякі поступки українцям, що в Совєтах багато дечого змінилось, отже тепер уже пора скінчити період революції проти комуно-московської тиранії, а натомість треба простосовуватись до нових обставин і починати період еволюції. Так, мовляв, хоче український нарід.

Справа не в цих „концепціях", бо вони — не нові. Деякі з них майже дослівно повторені з горезвісних змінoвіхoвських львівських „Нових Шляхів" 1930-их років. Справа радше в тому, що саме тепер, в часі великого пробудження Америки і вільного світу, на завжди однакову загрозу агресивного московського большевизму серед нас відзиваються, нехай і відірвані, голоси сирен, що завжди намагались приспати наш нарід перед великими пожежами.

Очевидно, що теперішнє велике пробудження перед наявною загрозою большевизму, створює нову коньюнктуру і дає нагоду нам, українцям, використати український аргумент, щоб допомогти однаково, як вільному світові, так і поневоленому українському народові. Аби ми тільки нарешті також пробудились і на велику загрозу відповіли не тільки великими словами, але й великими пожертвами та великими ділами!

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТ І РОЗЗБРОЄННЯ

Від часу, як випущено першого, а ще більше другого „спутніка", справа безпеки ЗДА набрала нового аспекту. Нервові розмови на найвищому поземі між Капітолем, Білим Домом і Пентагоном, включно з промовами Президента до народу для „піднесення його моралі" свідчать про кінець політики „тейк іт ізі". Навіть використовування совєтських досягнень для майбутніх виборів (мовляв, „ось до чого довела республіканська адміністрація") не таке вже голосне в обличчі поваги хвилини.

Очевидно, перший засіб, який логічно насувається, щоб ставити чоло ситуації, це — намагання осягнути ще більшого, вистрелити ще далі, чи погнати стрільно ще швидше.

Але десь позаду стоїть ще й друга ідея, можливо єдина рада на небезпеку взаємного ядрового винищення. Це — як досі невдала — ідея роззброєння чи хоч обмеженого зброєння під міжнародньою контролею. На зовнішньому відтинку тона зазнала не одної поразки, востаннє на Лондонській конференції. Але її не відкинули. Ось, нпр. Об'єднані Нації постійно шукають розв'язки в цьому напрямі, бодай демонстраційними резолюціями.

На цьому тлі цікавий звіт голови Підкомісії для контролі та обмеження зброєння при Сенатській Комісії зовнішніх Справ сенатора Губерта Гомфрі з Міннесоти. Цей звіт оголошено саме перед появою першого „спутніка", як вислід дворічної праці підкомісії, численних публічних засідань і переслухань (135 свідків), видачі дев'ятьох окремих студій спеціялістів у різних ділянках проблеми роззброєння, конференцій з університетами і т. д.

Комісія дає наперед відповідь на питання: чи потрібне роззброєння. Звіт стверджує, що тепер, більше як будь-коли, очевидна потреба зробити якийсь проґрес у контролі й обмеженні зброєння. Він наводить приклад розвитку атомової зброї і каже, що не можна повністю покладатися на концепції „відстрашення", тобто погляду, що ні одна сторона не відважиться вжити атомової зброї зі страху перед відплатним спустошенням її країни. Не тільки те, що одна чи друга країна або її зарозумілий диктатор можуть не дбати за свій нарід і заризикувати, але ще до того й розвиток міжконтинентальних балістичних стрілен, що летять зі швидкістю 15.000 миль на годину (це було перед „спутніками") збільшують цю небезпеку. Крім того, змагання у зброєнні спрямовує людські та матеріяльні засоби на неконструктивні цілі і не дозволяє „користуватись кращим і багатшим життям". Звіт вичислює всі дотеперішні трудноші досягнути згоди на міжнародному терені головно внаслідок становища Совєтів, але каже, що треба озброїтись терпеливістю і не припиняти старань на терені Об'єднаних Націй.

Дальше звіт розглядає відношення між міжнародним напруженням і питанням роззброєння. Він бачить два аспекти цього відношення: один, що міжнародні напружені ситуації спричиняють прискорене зброєння, і другий, — що зброєння спричинює ці напружені ситуації. В Европі джерелом міжнароднього напруження є поділ Німеччини і проблема її об'єднання, до якого не допускають Совєти. На Далекому Сході — це завойовницькі тенденції комуністичного Китаю. Є й інші вогнища. Усі вони примушують народи озброюватись. ЗДА повинні виявити ініціятиву на терені Об'єднаних Націй, і старатися злагіднювати міжнародні напруження, шукати й усувати їх причини, все це шляхом міжнародної дипломатії, конференціями чи навіть стосуванням міжнароднього правосуддя.

В якій формі і в якій мірі може прийти це роззброєння? Звіт з натиском підкреслює, що З'єдинені Держави Америки мусять зберегти свою повну військову силу, здібну боронити їхню безпеку під час роззброєневих переговорів. Мілітарна сила й позиція ЗДА, на думку комісії дає цим переговорам найкращий шанс успіху. Коли б ЗДА почали роззброюватись однобічно, або коли б Совєти думали, що ЗДА можуть взагалі рішитись на таке однобічне роззброєння, то Совєти не бачили б потреби ставитись серйозно до роззброєневих переговорів. Іншими словами, правдива ціль Совєтів — роззброєння чи обмежене зброєння ЗДА — була б осягнена без договору.

Комісія здає собі справу з того, що неможливо осягнути взаємного роззброєння шляхом одного всеобіймаючого договору, і що зговорення щодо технічних деталів роззброєння неможливе, коли немає взаємного довір'я між головними потугами. Тому ясно, що роззброєння може прийти тільки ступнево, крок за кроком. А евентуальний роззброєневий договір не може полягати тільки на добрій вірі договірних сторін. Тому такий договір мусить передбачати засоби контролі.

Розвідки, цього загальностосованого засобу, конечного в звичайних умовинах, не вистачають для контролі договірного роззброєння. Треба іншими засобами стверджувати, чи сторони додержують постанов договору. Наприклад, коли сторони погодяться обмежити атомові досліди до певної сили, то через модерні інструменти можна легко ствердити, що одна чи друга держава експериментує з вибухами сильнішими, як передбачені в договорах.

Але найкращим засобом контролі, чи держави додержуються постанов договору, була б інспекція. ЗДА вже пропонували такий засіб. Чи це буде повітряна, чи наземна інспекція, вона може передусім виявляти намір наглого нападу. Але міжнародна влада такої інспекції мусіла б мати можливість переводити її вільно і карати держави, які ламали б договір.

Але комісія певна того, що в теперішніх умовинах договори між найбільшими потугами світу не можна забезпечити примусовими засобами з виїмком, може, війни. Тому такі договори мусять черпати свою силу головно із взаємної користи з їх додержування.

Комісія признає, що кожна пропозиція несе риск, і що немає абсолютно певної формули. Але коли розглядати і зважувати всі користі і некористі можливого роззброєння, то — на думку Комісії — „риск від бездіяльности в цьому напрямі куди більший як риск від роблення чогось, і тому слід шукати доріг для контролі над засобами війни".

ПРИГОТУВАННЯ ДО З'ЇЗДУ НАТО

Минулого місяця, коли англійський прем'єр Геролд Мекміллен і міністер закордонних справ Селвайн Ллойд перебували у Вашинґтоні, рішено ,що грудневу Раду Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО), яка відбуває що півроку свої сесії, треба перетворити на з'їзд прем'єрів усіх членів цієї міжнародної організації. Всі країни, члени НАТО, негайно на це погодились, і таким чином 16-го грудня ц. р. відбудеться у Парижі з'їзд 15-х прем'єрів західнього світу, включно з президентом Айзенгавером. Порядку нарад конференції ще не опубліковано, але самий персональний склад учасників підкреслює величезне її значення. Очевидно, що її важливість стоїть у тісному й безпосередньому зв'язку з напруженою міжнародною ситуацією, зокрема, з двома незаперечними великими успіхами Совєтів: міжконтинентальною ракетою і здобуттям сильної бази політичних, військових і економічних впливів в Сирії, як брами для дальшої експансії на Середньому Сході.

Тому вже тепер ідуть жваві приготування до Паризької конференції НАТО, з яких можна догадатись про ті найважливіші справи, що будуть там обговорювані, і цілі, що їх ставить перед собою конференція. Вони діляться на дві категорії: 1. психологічно-пропаґандивні цілі і 2. затіснення військової співпраці та зосередження людського інтелектуалу й природних ресурсів. Країни европейського Заходу не є залякані. Безумовно, що й в ЗДА нема страху, але є занепокоєння покращанням у користь СССР відношення збройних сил ЗДА і СССР. Це занепокоєння — явище позитивне, коли йде про реакцію в напрямку збільшення власних зброєнь. Але воно не подобається союзникам Америки, які самі не думають про відношення своїх і совєтських військових сил, бо інакше мусіли б жити в хронічній атмосфері розпачу і резиґнації.

Отож, західні союзники Америки потребують запевнення від найвищого американського авторитету, яким є Президент, що американська мораль, як і американська збройна сила, нітрохи не похитнулись під впливом різних „спутніків", і ЗДА надалі мають всі фактичні й моральні дані, щоб бути лідером вільного світу. Конкретно, наприклад, не тільки в Західній Німеччині, але й у Франції, де широкі маси не дуже приязні до німців, існує поважна непевність, чи кинули б нині ЗДА всю свою потугу в обороні Західнього Берліну, коли б дійсно — як вказують на це різні познаки — большевики рішилися ізолювати його, а потім перевести бльокаду і підготовити одвертий наїзд на нього. У Парижі та Брюсселі не люблять німців, але усвідомлюють, що коли б большевикам, скритим за їхнім східньо-німецьким сателітом, вдалася штука з Берліном ,то це було б для них заохотою для наступної штуки — походу над Райн. Отож Паризький з'їзд має в першу черту стати маніфестацією солідарности 15-х країн НАТО, почавши від Норвеґії на півночі до Туреччини на півдні, і солідарности З'єдинених Держав, Англії і Канади з усіми своїми слабшими союзниками. Проголошення цієї солідарности, включно з прийнятими в Парижі конкретними постановами про затіснення співпраці, мусіло б мати психологічний вплив також на всі ті азійсько-африканські народи, коло яких запобігає Москва і які пильно стежать за всіми познаками сили чи слабости Сходу й Заходу.

До другої категорії цілей Паризьких нарад НАТО належать конкретні проблеми з різних ділянок. На розбіжність поглядів між членами НАТО щодо стратегії його військового штабу яскраво вказав голляндсько-бельгійський меморіял, автори якого нарікають на те, що вся так звана атомова стратегія носить на собі штамп світогляду американців і англійців, які живуть за „охоронним водним валом". В добі далекосяжного летунства і міжконтинентальних ракет з атомовими стрільнами ширина не тільки Ля Маншу, але й Атлянтику набрала проблематичної охоронної вартости, але континентальні західньо-европейські народи все ще переконані у першорядній ролі наземної армії і тому стривожені однобічним рішенням Англії зредукувати свої ґарнізони в Німеччині та рішенням ЗДА, зменшити американську армію ще на 100.000 осіб. Союзники З'єдинених Держав, які не мають власної атомової зброї (а має її тільки Англія і могла б мати Канада), невдоволені, що їхні армії досі не вивінувані атомовою зброєю, а єдині склади тієї зброї в Европі перебувають у віданні американських ґарнізонів. Щоб такою зброєю забезпечити вже тепер союзницькі армії, треба змінити американські закони з 1946 чи пак 1954 року про охорону атомової таємниці. Запрошення Адлея Стівенсона до участи в американській делеґації на Паризьку конференцію має на цілі не тільки заманіфестувати двопартійність американської закордонної політики, але й — даній конкретній справі — запевнити союзників, що коли тільки зійдеться Конґрес, то він прихильно поставиться до внесення Президента на ревізію згаданих законів. В Европі не забули, що коли президент Вудро Вилсон, підписавши Версальський договір, вернувся 1919 року до Америки, то Конґрес не затвердив його політики, не ратифікував Версальського договору і не допустив, щоб ЗДА стали членом Ліґи Націй. Тому, при всій пошані до авторитету през. Айзенгавера, союзники Америки хочуть мати запевнення від лідерів демократичної більшости, що вони не будуть знехтувані.

Коли мова про „атом для НАТО", то треба розуміти під цим не тільки атомову зброю для його членів. Іде також і про вишкіл вояків у користуванні атомовою зброєю, і про підготову молодих кадрів учених, які мають продовжувати студії в ділянці атомової та ракетної зброї. Сенатор Генрі Джексон, як член американської делеґації на 150-членній конференції парляментаристів з 15-х держав НАТО у Парижі, запропонував — у порозумінні з урядом ЗДА — створити центр НАТО для вишколу науково-технічних сил. Зокрема, цей Центр розпоряджав би фондом у висоті 10 мільйонів долярів на стипендії для 500 науковців, які працювали б у технічних ділянках, потрібних для оборонних цілей НАТО. Факт, що сен. Джексон і сен. Істес Кіфовер, який став на тій парляментарній конференції головою її Політичної Комісії, є домократом, підкреслює двопартійність політики ЗДА на терені НАТО,

ЛІТЕРАТУРНЕ ЗАКАРПАТТЯ

У другій половині жовтня ц. р. в Києві і в інших містах України перебувала велика група підсовєтських письменників із Закарпаття, очолювана головою Закарпатської філії Спілки Письменників України, Іваном Чендеєм. Під час цих відвідин відбулося під головуванням Л. Новиченка спеціяльне засідання президії СПУ, на якому Іван Чендей прочитав доповідь про працю і пляни закарпатських письменників, а наступного дня — 19 жовтня — відбулася зустріч київських письменників і громадян із гостями.

У складі цієї групи прибули до Києва такі письменники, прозаїки і поети: Антін Копинець, Іван Іванчо, Петро Горецький, Михайло Томчаній, Петро Угляренко, Володимир Ладижець, Лука Дем'ян, Василь Вовчок, Юлій Бако, Іван Чендей, Василь Поп і Вільмош Ковач (Бако і Ковач — угорські письменники, що живуть на Закарпатті).

У своїй статті про працю й діяльність письменників і критиків Закарпаття, надрукованій у київській „Літературній Газеті" з 18 жовтня 1957 р., голова Закарпатської філії СПУ Іван Чендей, визначивши „як будителів національної свідомости" не тільки Духновича і Павловича, але й таких русофілів, як Фенцика, згадав на першому місці, відомих на Закарпатті ще до „визволення" Совєтами, поетів і прозаїків — Олександра Маркуша, Луку Дем'яна, Йосипа Жупана, Федора Потушняка і Юлія Боршош-Кум'ятського, які, мовляв, „з новим запалом трудяться над новими творами". До цієї групи зараховує Чендей і померлого в 1956 р. Михайла Поповича, що його літературна спадщина має вийти окремою книжкою в 1958 році. З творів згаданих письменників називає Чендей „Мармароські оповідання" О. Маркуша, „Весілля без жениха" Л. Дем'яна, „В долині синьої ріки" Ф. Потушняка і „На високій полонині" Ю. Боршоша-Кум'ятського (останній автор збірок поезій „Весняні квіти" — 1928, „З мого краю" — 1929 і „Кров кличе" — 1938).

З нових письменників — уже „совєтської доби" — згадує Чендей померлого кілька рокі тому поета Юрія Гойду, прозаїка Михайла Томчанія, автора недавно виданого роману „Терезка", книжки „про моральну чистоту радянської людини, про етику", Михайла Тевельова (росіянин), автора виданої по-російськи книжки „Свет ты наш, Верховина", прозаїків Юрка Мейґеша, Петра Угляренка, Юрія Керекеша, Павла Цибульського і поетів Семена Панька (автора збірки віршів для дітей), Василя Вовчка (збірка „Добрий день"), Василя Діянича (поема „Цвіт папороті"), Петра Горецького, і Володимира Ладиженця, автора двох збірок віршів для дітей п. н. „Я живу на Закарпатті" і „Про хлопчика Прокопчика". З літературних критиків називає Чендей тільки двох — письменника і критика Петра Ліптура, що воліє „не виступати з літературно-критичними статтями на сучасні теми", а, присвятившись вивченню й дослідженню закарпатського фолкльору, видає народні казки та баляди, і Василя Попа, який єдиний працює в літературній критиці „наполегливіше". У зв'язку з цим треба підкреслити ствердження І. Чендея, що хоч на Закарпатті існує державний університет з достатньою кількістю науковців, досі ніхто з них ні написав „жодної, бодай невеличкої літературно-критичної праці" про розвиток української літератури на Закарпатті за „совєтські роки".

Літературний доробок згаданих закарпатських письменників був обговорений під час зустрічі київських письменників із закарпатцями, що відбулася 19 жовтня в приміщенні Спілки Письменників України. Крім вичислених закарпатських письменників, в обговоренні взяли участь І. Сенченко, І. Цюпа, Ю. Мартич, П. Загребельний, Ю. Смолич, Л. Новиченко, С. Крижанівський, І. Гончаренко, М. Гірник, Т. Масенко, Марія Познанська, М. Упеник, І. Вирган та ін. Критика, хоч мовляв, і дружня, але ж була досить таки гострою. Зокрема, дісталося Томчанієві, авторові розхваленої Чендеєм книжки „про моральну чистоту радянської людини" п. н. „Терезка". Більшість учасників обговорення поставилася до цієї книжки неґативно, підкреслюючи, що виведений в ній герой — „людина болтузлива, підла", і що неприємною стає читачеві і сама героїня Терезка, хитка і непослідовна жінка. Повість Ю. Мейґеша „Неспокійні серця" на думку київських критиків, ясніє елементарно неграмотними фразами й зворотами". Взагалі, на думку учасників обговорення, закарпатські письменники сидять із своїми темами в минулому і бояться говорити про сучасне. Не надто прихильної оцінки дочекався від Л. Новиченка і сам голова Закарпатської філії СПУ Чендей: „проза все ж таки вимагає дії, сучасности, зображення об'єктивної дійсности". Оповідання ж такого „закарпатського" письменника, як О. Ільченко (напевно „новоприбулий" на Закарпаття) схарактеризували обговорювачі просто, як творчість „людини, яка приїхала на Закарпаття вперше", не має бо в них ні „національного характеру, ні пейзажу, ні кольориту в мові". Так само критично поставилися київські обговорювачі до творчости молодих закарпатських поетів, закидаючи їм „ритмічну одноманітність" (наприклад, Боршош-Кум'ятському) і дораджуючи поглиблювати думку й „уважніше ставитися до мови", а передусім „енерґічніше братися до важливих тем сучасности", писати згідно з вимогами Хрущова. Найбільше признання дочекався від критиків загинулий в німецькому концтаборі закарпатський поет Дмитро Вакаров, що писав тільки по-російськи.

Звичайно, було і трохи похвал, і тому, відповідаючи на критичні завваги, закарпатець Михайло Томчаній подякував за „любовне товариське ставлення" і за „творче та плідне обговорення".

О. Р.

Роман Придаткевич

ЄЛИСАВЕТА ЩЕДРОВИЧ-ГАНКЕВИЧЕВА

(1885 — 1909)

(1)

У своїх спогадах про артистку-скрипачку і композиторку Єлисавету Щедрович-Ганкевичеву завжди бачу погідне нічне небо, а на ньому світлий метеор, блискучі і неописана краса якого мене приголомшила и схвилювала. Своєю короткою появою ця зоря не дозволила ані мені, ані іншим аматорам рідного мистецтва вдосталь налюбуватися.

Ось, Шевченкове Свято 1908 року в Львівській філармонії, в колишньому Театрі Скарбка. Колосальні простори величезної концертової залі, навіть бальконі, заповнені публікою. На стінах великі декоративні портрети музичних діячів, немов ціла історія наших і ненаших працівників та піонерів шляхетного мистецтва. На сцені симфонічна оркестра австрійського полку під управою капельника Конопасека, великий хор львівського „Бояна", що виконує чи Генделового „Ізраїля в Єгипті", чи Е. Ґріґа недокінчену оперу „Олаф Триґвазон" і також українські хорові твори. І тут серед цієї чудової програми виступає як солістка знаменита скрипачка Єлисавета Щедрович-Ганкевичева в супроводі оркестри в знаменитому „Концерті" Венявського. На стрункій постаті гарної пані довга, біла вечірня сукня із золотими цяцьками, які діямантами розпромінюють блиск чудової появи артистки, що додає своєю співучастю гідности цьому для українця дорогому святу.

Нас, хористів української гімназії, — я соліст-сопрано цього хору і надійний 12-річний скромний скрипак — впустили без білетів (їх і так вже більше не було). Ми стоїмо якраз збоку величезної концертової плятформи. Це сталося завдяки нашому славному та музикальному диригентові Ярославу Вітошинському. Він здавав собі справу з того, що широка українська публіка ще „не привикла" до довшого поважного музичного твору у виконанні самої скрипки і він попросив нас, хлопців, бути щедрими на оплески особливо для цієї точки. „Ця пані-красуня буде вчителькою скрипки в Музичному Інституті Лисенка", — каже він, підморгуючи виразисто своїм вусом в мою сторону. Хоч дехто його не долюблював тому, що він, як учитель німецької мови, був досить строгий і вимагав від учнів праці, однак всі ми гудемо і б'ємо з усієї сили в долоні. Проф. Вітошинський був колись товаришем мого батька по віденській студентській „Січі", де мав досить противників через свої консервативні погляди, хоч в чесності та патріотизмі його ніхто ніколи не сумнівався. Про те, як щиро проф. Вітошинський любив музику і нас, свідчить факт, що своїм власним коштом він водив нас на Ваґнерову оперу „Зіґфрід" (третя музична драма з тетралогії „Перстень Нібелюнґів"). Він наперед добре підготовив нас щодо змісту „Перстеня", а спеціяльно „Зіґфріда", для чого ми мусіли читати поганенький переспів лібретта, і особливо вбивав нам у голову — на маленькій фізгармонії — всі музикальні ляйтмотиви (малюнки або мотта), щоб ми краще розуміли цю гарну, але тяжкувату музику.

Ось ми, хлопці, стоїмо під опікою нашого диригента і стежимо за кожним рухом української артистки. Після мелодійної інтродукції оркестри, яка знайомить слухача з тематичним матеріялом першої частини твору, ми чекаємо зі здержаним віддихом гри солістки. І нараз починає скрипка головну тему, і нам здається, що звук струн і скрипки нас ударив і вкинув в якийсь невідомий світ. А звук ллється чимраз звучніше і ще виразистіше наповнює залю. Ось серед руху пасажів виринає друга, контрастуюча тема, а далі появляється ще більше тепла, руху і драматизму, і разом з віртуозними пасажами переходів, кульмінації і зворушливої репризи передається слухачеві якесь мистецьке „вірую" композитора. Враження щирости та глибини продовжує поезія другої частини, і палкий циганський танок, який є основою фіналу, закінчує цей — як-не-як епохальний твір, що навіть у теперішніх часах „не постарівся".

Ми стоїмо вражені, а заля гуде захопленням та оплесками. Публіка не може заспокоїтися, немов ніхто не сподівався, що таку красу можна передати музикою. Я стою в захопленні і почуваю себе щасливим і гордим, що з осени буду учнем цієї талановитої пані. Яке щастя! Моя дотеперішня праця і наука видаються мені сірими й без жадних виглядів.

Восени, приїхавши з Яворова до Львівського Музичного Інституту, директор Анатоль Вахнянин (1841-1909) завів мене до кабінету вчительки скрипки пані Ганкевич. Пам'ятаю, яке глибоке та зичливе враження зробила на мене, тринадцятилітнього хлопця, ця пані. Вона під час науки інтуїцією артистки та жінки вгадувала до найменших подробиць усі мої можливості як адепта скрипкової віртуозности і оцінювала всі мої духові потреби, конечні для мого розвитку. Вона дбала також за моє фізичне здоров'я. Пам'ятаю, як приміряла мені „кляпи" для вух, щоб не відморозив їх собі, якою серйозною справою була для неї моя одежа і особливо рукавички. Першенство перед шкіряними мали вовняні рукавички із заячого бламу, зі шерстю до середини, яких не вільно було мені носити довший час, щоб не запрівали руки. І моя вчителька подарувала мені кілька пар вовняних і одну пару заячих рукавичок. Ця приязнь була для мене величезним підштовхом, а певність, що я маю високоавторитетний провід, мала для мене величезне моральне значення. Я відчував з лекції на лекцію, що я — розвиваюсь. Також мене основно підготовлювало до кожного мого виступу, щоб я добре вивчив музичний твір напам'ять і щоб на сцені не перелякався. З моєї технічної праці пам'ятаю підготовчі етюди Донта, етюди Крайцера і твори Данкля. Хоч осягнено небагато по числу, але солідний та інтеліґентний провід дав мені підвалини для дальшого розвитку. Моєю товаришкою студій була Оля Федак, дочка відомого громадського діяча у Львові.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

З наших буднів

ПРО МИКИТУ, ТРАДИЦІЇ І БАЛЬ БОГЕМИ

Окрилені новими надіями, з вірою в к р а щ е завтра вступаємо в сезон балів. Фактично, то ми вже вступили, бо вже відбувся Львівський Баль, але насправді започаткував сезон ніхто інший, як Микита Сергійович Спутнік великим балем на Кремлі.

Забавний хлоп з того Микити, пишуть американські репортери. На балю краще р о з в а ж а є публіку, як Стецько в „Сватанні на Гончарівці". Любить випити, закусити і „оп'ять" випити, танцює сольо гопака, диригує хором та й ще тягне за „запівайла" і всякі „джовки" розповідає, що їх потім передруковує, ніби якесь об'явлення, буржуазна преса всього світу.

Вчора, на засіданні Комітету, який підготовляє Баль Богеми, один з наших богемістів сказав:

— Шкода, що ми не маємо на еміґрації такого лідера чи провідника народу, як Микита Хрущов. Коли вже в політиці не міг би нічого добитися, то хоч послужив би народові як веселий аранжер на забаві . . .

Я просив би Шановних Читачів не перестрашитись самої назви „Баль Богеми" ... Не буде він, розуміється, нагадувати тих балів, що їх роблять американські богемісти з Ґрініч Виледж, на які приходить публіка в купелевих строях, або, вибачаюсь на цьому слові, в спідній білизні. Ми, селянська нація, як казав один учений, до такого „високого" стилю ще не доросли, Богу дякувати. Зрештою, треба зберігати відповідні форми, бо Народний Дім, в якому Баль відбудеться, знаходиться, як відомо, в сусідстві нарохії.

Все ж таки наші мистці і театральники під керівництвом Йосипа Гірняка, приготовляють Вш. гостям різні культурні несподіванки. Це буде, між іншим, перший в Ню Йорку „ілюстрований баль"! А то що за д и в о т а? — спитаєте. Так, це дуже інтересне: кожний мистець, а є їх в Ню Йорку коло сорок, прийде на забаву з власною картиною, яку може причепити на собі, або взагалі не чіпати, а так собі носити, під пахвою. Картину може продати, заміняти за „Каделяка", або й віддати комусь задармо, залежно від настрою, фантазії і кількости відбутих до буфету рейдів.

Будемо теж, річ ясна, вибирати королеву краси, хоч на засіданні Комітету я піддав думку, щоб, крім королеви, вибрати ще й короля краси і тут же висунув кандидатуру заслуженого автора „Вітамін", колеґи Миколи Понеділка.

Розуміється, якби дійшло до таких виборів, то Микола Васильович зустрів би поважну конкуренцію з боку галичан хоч би, наприклад, в особі визначного футболіста, п. Романа Скоробогатого. Та ми його передбачливо „унешкідливили", тобто запросили знову на аранжера забави, так, що він, як офіціяльна особа, не зможе посягати по цей титул.

Як бачите, в нас поволі творяться й закріплюються нові традиції, покищо бальові. Баль Богеми, чи як він цього року скромно називається, „П е р е д п и л и п і в с ь к і В е ч о р н и ц і", входить вже в традицію, яку, гадаю, варто підтримати, тим більше, що весь дохід з них призначений на таку шляхетну ціль, як видання монографії про покійного мистця Мирослава Радиша.

І к е р.

✝

Наспіла до нас сумна вістка,
що на Сибірі, з Волі Всевишнього Господа,
заснула навіки, на 56-ім році життя,
10-го жовтня 1957 року
НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА

бл. п. Марія з Яциничів
ҐАДОМСЬКА

Покійна родом з Устрик Долішніх, Галичина.

Також у вічний сон відійшла тамже
СЕСТРА
Ганя ҐАДОМСЬКА
донька Покійної Марії.

Похоронено їх разом. Залишили там, у смутку, чоловіка, тата, доньок, синів і внуків, а тут в Америці, у великому смутку, доньку, зятя і дві внучки.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ !

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і
ПАНАХИДА
за спокій душ Покійних
відбудеться
в НЕДІЛЮ, 17-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
о год. 10:30 рано,
в греко-кат. церкві св. Петра і Павла в ERIE, Pa.
Горем прибиті:
Марія ВОВК — донька, з Родиною

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ у ФИЛАДЕЛФІЇ
ПОДАЄ ДО ВІДОМА, що
св. о. МИКОЛАЙ
прибуде до українських дітей і молоді
в НЕДІЛЮ, 15-го ГРУДНЯ 1957 р.
Год. 5-та по полудні. Заля Гор. Клюбу.
Зустріч з Небесним Гостем попередить
сценічна картина на 1 дію І. САВИЦЬКОЇ
Сон Свят-Миколаївської Ночі
Режисер — Б. ПАЗДРІЙ.
Танки Балетної Студії — А. КРУГЛЯК.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

• КНИЖКИ •

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Рачестер !
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ
організує в м. РАЧЕСТЕРІ, Н. Й.,
за старанням Пластового Сеньйорату
КУРС ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
За інформаціями звертатися:
R. WERHUN, pl. sen.
148 Townsend St. Rochester 21, N. Y.
Tel.: HO-pkins 7-5007

Вступайте в члени Українського Народного Союзу !

Купуйте в підприємствах, що оголошуються у „СВОБОДІ" !

Филаделфія
НЕДІЛЯ
17-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
заля
ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
N. Franklin St.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП З БРАЗИЛІЇ
ЇЇ МАЦЮК
СОПРАНО
Акомпаньямент: п. ЛІДІЯ БУЛЬБА — у Филаделфії
п. ЄВГЕНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА — у Ню Йорку
Квитки можна набути: АРКА, ЕКО, ГОВЕРЛЯ та при КАСІ в день концерту.

Ню Йорк
СУБОТА
23-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
заля
JUNIOR HIGH SCHOOL
Ave. "B"

УКРАЇНСЬКА
Б О Г Е М А
в НЮ ЙОРКУ

Передпилипівські ВЕЧЕРНИЦІ
Заля удекорована картинами БОГЕМІСТІВ.
ДОХІД НА МОНОГРАФІЮ РАДИША.

СУБОТА, 23-го листопада 1957 р.
заля НАРОДНОГО ДОМУ
142 — 2 Ave.
ПОЧАТОК о год. 9-ій вечора ВСТУП $2.50

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED MALE •

ПОТРІБНО НЕГАЙНО
Фахового ПРЕСМАНА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
— Платня, після умови. —
Голоситись: у Адміністрації „СВОБОДИ".
81 — Grand Street JERSEY CITY, N. J.
Телеф.: HEnderson 4-0237

МЕХАНІКИ ВАНТАЖНИХ АВТ
Deisel and Gas
Нац. організація вирібні вантажних авт, має місця для першоклясних механіків, у своїй робітні направ.
Юнійна ставка і великі користі. Приймається на денну і нічну зміни.
Телеф.: Mr. Buell
між 9:30 A. M. і 3:30 P. M.
BI 2-4400

ПОРТЕРИ і ДО ВАКСУВАННЯ
Частинна праця (part time). Початок праці о год. 5-ій пол.
15-25 Whitehall Street
Room 210
New York, near South Ferry
between 3-5 P. M.

• RESTAURANT •

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc.
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди
Охолоджено.
PL 9-6260

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I

ОБІДАЙТЕ В СЕРЦІ ХІНСЬКОГО МІСТА!
JOY YOUNG RESTAURANT
Орієнтальна атмосфера.
"Airconditioned" БАРА.
Відкрито: 11 рано до 2 по пол.
65 Mott Street
New York City
Tel.: WO 4-8034; BE 3-9404

• ШУКАЄ ПРАЦІ •

ПОШУКУЮ ПРАЦЮ,
як господиня.
Маю одну дитину.
Місце на Гілсайді, коли ще вільне — можу обняти. Пана з Гілсайду прошу зголоситися. Вік 45 років. Адреса:
Анна СКІРАК З.
814 South St., Elizabeth, N. J.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол.
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч.
5 днів — 37½ год. в тижні.
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square —
Near Astor Pl.

• ДО ВИНАЙМУ •
• FOR RENT •

ДО ВИНАЙМУ
4 великі, ясні КІМНАТИ.
Свіжо відновлені.
Поміркований рент.
104 Magnolia Street
(near Bergen St. & 18th Ave.)
Newark, N. J.

УМЕБЛЬОВАНА КІМНАТА
до винайму в Ню Йорку,
(український дім)
з повним комфортом — передпокій і лазничка — для одного мужчини. Окремий вхід.
Рекомендації вимагані.
Платня, залежна від умовин.
Голоситись тел. від 12-ої впол
GR. 7-7702

• REAL ESTATE •

JERSEY CITY
21 род. апарт. ДІМ — при 2671 Hudson Blvd., pir Glenwood, вимагається $ 22,000. Ціна $ 88,000.
Mr. Segal
1060 Broad St., Newark, N. J.
MA 3-6743

• MISCELLANEOUS •

PARCEL — MEDICINE
To EUROPE — Duty free.
Висилаємо пачки з новою одежею, харчові 20-фунтові пачки від $ 15.00, англійські матеріяли, білля, хустки, обув'я, панчохи, годинники, гармонії.
Низькі ціни, скора і солідна обслуга. — Відборець не доплачує вже нічого. — Пересилка грошей:
100 руб. = $ 10.00
Висилаємо також ЛІКИ, рецепта неконечна.
Пишіть по каталоги:
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove Street
Irvington 11, New Jersey

БУДИНКИ на ПРОДАЖ у Брукліні
Не тримайте грошей в банку за 3%,
а купуйте будинки!
Матимете від 10-15 відс.
8 род. дім — $ 25,000 — рент $ 5.200;
16 род. дім — $ 37,000 — рент $ 8.100;
3 род. і крамниця — $ 15,000 — рент $ 3.000.
Будинки в Брукліні в добрій околиці, біля Бруклин Музею.
RADKI REALTY CORP.
3450 Broadway, N. Y. C.
PResident 4-8694

BUY U. S. SAVING BONDS

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
► У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шести тижнів. Посилки вислані повітряною поштою, будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут, включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ
від 9-ої год. ранку до 6-ої год. вечора.
В СУБОТУ від 9-ої ранку до 4-ої год. по полудні.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET Street NEWARK, N. J.
Зверніть увагу на нову адресу!
Tel.: (Newark) MItchel 2-2452
(Біля Пенсилвенія стації в місті Нюарку).

АРТРЕТИЗМ
Нормальна рука — Артретична рука
Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.
Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болю і окаліченні, зверніться листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря - хіропрактора.
Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo

Знана Ювелірна Крамниця
І РАДІОТЕХНІЧНИЙ ІМПОРТОВИЙ СКЛАД,
добре відомий серед української публіки.

KARS JEWELERS
218 East 14th Street
New York 3, N. Y.
Tel.: GR 3-5875
•
У великому виборі артистично виконані медалики, власної фабрикації, 14 кар. золото, $ 2.95, $ 3.95, $ 5.95 та тризуби, з 14 кар. золота.
Висилаємо також поштою.

Тількищо одержали з Німеччини відомі короткохвилеві комбіновані РАДІЯ з автомат. ПАТЕФОНОМ на 12 пластинок, найменшого розміру в прекраснім магоневім викінченні, фірми TONFUNK з ґарантією відбору европейських станцій — ціною тільки $169.95.
Німецькі імпортовані АНТЕНИ для відбору короткохвилевих передач — ціною — $ 7.95.

Фірма KARS є одинокою в Ню Йорку, що має на складі ВСІ МОДЕЛІ та в найбільшому виборі столові і комбіновані короткохвилеві радіоапарати:
Telefunken, Blaupunkt, Grundig, Ambassador Nordmende — по найнижчих цінах від $ 59.95.
Маємо на складі всі ЧАСТИНИ та ЛЯМПИ, а репарації виконується на місці досвідченими фахівцями.
Великий вибір ПАТЕФОНІВ американських та імпортованих — правдиве HI-FI.
ТЕЛЕВІЗОРИ: RCA, General Electric, Emerson, Travler — також в кольорах.
Представництво фірми OMEGA — найновіші моделі у великому виборі.
Найбільший вибір ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ з 14 і 18 кар. золота, ручних виробів з бурштину, коралів та найліпших швайцарських ГОДИННИКІВ: Longines, CYMA, Doxa, Paul Buhre, Tissot, Schafhausen та багато інших, які ми самі імпортуємо.
Наша годинникарська і ювелірна працівня рекомендована фірмою Omega.
Оригінальні частини для репарацій.
Направа і чищення годинників з писемною ґарантією.
Всі направи виконується в наших майстернях на місці.
Великий вибір ФОТОГРАФІЧНИХ АПАРАТІВ.
Імпортовані портативні МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ від $ 49.95.
Німецькі пера PELICAN — від $ 7.95 і більше.
ҐАРАНТІЯ НА ВСІ ТОВАРИ.
Жадайте каталогів — виконуємо поштові замовлення.
На бажання продаємо на догідні сплати.
Крамниця відкрита кожного дня від 9-ої рано до 9-ої веч.
•
УВАГА! Повідомляємо, що ми не висилаємо жадних листів з купонами. Продаємо першоякісний товар, по найнижчих цінах і це є наша найкраща реклама.

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ „ДІЯДЕМ"
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
◆ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ. ◆
Манжети і поправки виконується на місці — БЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
БУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.
ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ
ПРИСТУПНІ ЦІНИ
•
ДОГІДНІ СПЛАТИ.
КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛІСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ
J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIES
111 E. 7th St., NEW YORK 9, N. Y. — Tel.: SPring 7-8710

Купуйте в підприємствах, що оголошуються у „СВОБОДІ"!

EXCEPTIONAL HIGH EARNINGS
PART-TIME WORK FOR ADDED INCOME
Reliable party or persons wanted for this area to handle the world famous RCA, WESTINGHOUSE, and SYLVANIA television and radio tubes sold through our new modern type self-service tube testing and merchandising units. This national firm offering this high type business opportunity for the first time. Will not interfere with your present employment. To qualify you must have.
— $ 2923.25 Cash Available immidiately For Inventory —
— Car 5 Spare Hours Weekly —
— Must Be Able to Start At Once. —
Exceptional high earnings are being experienced by people in this business today!
The company will supervise your operations and extend financial assistance to full time if desired. This excellent opportunity offered to a dependable person who is interested in his future. It's an all cash business, depression proof, no credit risk. Do not answer unless fully qualified.
- Income Starts Immidiately
- Business is Set Up For You
- No Selling or Soliciting
- Company Secures All Locations
- Please Include Phone Number
- For Personal Interview in Your City — Write

NATION WIDE SALES CO., Inc.
2322 Big Bend Boulevard, ST. LOUIS 17, Missouri

● Пані Айзенгавер 14-го листопада відзначає 61-роковини свого народження. Вашингтонські журналістки 13-го листопада влаштували для неї прийняття в готелі „Мейфлавер", де був торт із 16 свічками (16—61 читане з кінця!). Журналістки твердять, що „вік жінки оцінюється на основі того, як вона виглядає, а пані Айзенгавер виглядає „квітучо". На прийнятті співачка Поллі Берґен відспівала кілька пісень, які любить дружина Президента. Пані Айзенгавер дістала в подарунок перфуми і свій портрет із побажаннями.

ЛІКИ — це найбільш корисний дарунок на РІЗДВО!
Висилаємо до Европи. — Ґарантія достави.
— Мито оплачується тут. —
— Висилаємо летунською поштою. —
Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).
СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ ПОЛАГОДЯТЬ ВАШІ РЕЦЕПТИ ТОЧНО.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ для хворих на туберкульозу — артретизм — ревматизм — діябетиків — з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо українською, російською і польською мовами.
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

• MISCELLANEOUS •

Якщо маєте діло в справах ПОДОРОЖЕЙ зверніться до нас
RICHTER & KAISER, Inc.
164 Remsen Street,
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 5-2264-65-66
Adjacent to "Ave Maria" Shop.

Дещо уживані чоловічі УБРАННЯ, ПЛАЩІ, ОБУВ'Я і ГАЛЯНТЕРІЯ.
Для себе і для висилки за океан, по дуже поміркованих цінах. Поправки даром.
LUTA CLOTHING
599 W. 187th St.
off (St. Nicholas Ave.)
IRT 191 St.

ЧОМУ більше осіб складає свої ощадності сьогодні в IRVING, чим взагалі дотепер? Є на те три причини: ЗАБЕЗПЕКА, КОРИСТІ і ДОВІР'Я. Ощадності є забезпечені до $ 10,000. Гроші, зложені до 15-го кожного місяця, процентуються від 1-го цього місяця. IRVING SAVINGS — є централльно положений, модерно влаштований і дуже просторий; обслугу має дуже справну. — Користайте також з тих користей, ощаджуючи. — Відкриваємо також конта, почавши від $ 1.00

ТАК ВІДОМИЙ СЕРЕД ОЩАДЖУЮЧИХ
3 % дивіденди річно за біжучий час

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ від 6-ої до 8-ої ВЕЧОРА
ДЛЯ ВАШОЇ ДИСПОЗИЦІЇ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА; РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ, ВАКАЦІЙНІ; ПОЗИЧКИ НА ГІПОТЕКИ; ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ; ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ; БАНКОВІ ПЕРЕКАЗИ; ОПЛАЧУВАННЯ РАХУНКІВ ЗА ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН; ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.
(Licensed by USSR)
135 West 14th Street Tel. CHelsea 3-2583
(bet. 6th & 7th Ave's), NEW YORK 11, N. Y. — близько всіх сабвеїв)
ФІРМА УКЛАЛА ОКРЕМУ УГОДУ БЕЗПОСЕРЕДНЬО з „ІНТУРИСТОМ" — на
ВИСИЛКУ ПАЧОК до всіх частин Европи.
ВИСИЛАТИ МОЖНА ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ.
ПАЧКИ з власними або купованими речами можна приносити особисто, пересилати поштою, або будь-яким іншим шляхом, вигідним для висилача. Клієнти, що мешкають поза Ню Йорком і присилають пачки поштою, дістануть негайно (зворотною поштою) докладний список присланих речей і повідомлення про те, скільки коштує пересилка пачки.
ПАЧКИ старанно опаковується і висилається впродовж 48 годин. За кілька днів висилач дістане від фірми офіційну посвідку американської пошти про вислання пачки на місце призначення, а по одержанні її — особисту розписку адресата.
ВАЖЛИВЕ! Усі витрати, зв'язані з висиланням пачок, включно з митом, оплачується тут, на місці. Ваші рідні і друзі дістануть ПАЧКУ ДАРУНОК без ніякої доплати.
ДОСТАВА ПАЧОК ГАРАНТОВАНА!
Потіште своїх рідних пачкою на НОВИЙ РІК!
НАШЕ МОТТО: спеціяльно уважна і ввічлива обслуга клієнтелі.
ДЛЯ ВИГОДИ КЛІЄНТІВ на складі є необмежений вибір МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ, ДИТЯЧИХ РЕЧЕЙ, ХУСТОК НА ГОЛОВУ, ШАЛІВ та інших предметів найкращої якости за найнижчі ціни. — Повний асортимент ЛІКІВ і МЕДИКАМЕНТІВ. — Висилаємо також МАШИНИ ДО ШИТТЯ та ПИСАННЯ, механічні й технічні ІНСТРУМЕНТИ і ФОТОГРАФІЧНІ АПАРАТИ.
Бюро відкрите ЩОДЕННО: від 9-ої рано до 6-ої по полудні
в НЕДІЛЮ: від 9-ої рано до 4-ої по полудні
За всіми інформаціями телефонувати: CHelsea 3-2583
НЕ ЗАБУДЬТЕ! Щоб пачка прийшла на Новий Рік, її треба висилати впродовж найближчих тижнів!
НАШ ВІДДІЛ У КЛІВЛЕНДІ: 900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio.

FARKA Company
48 E. 7th St
New York City
Телеф.: GR 3-3550
СВЯТОЧНА ПАЧКА
за 5.00 дол.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

БЕЗПЛАТНІ КАТАЛОГИ на 1958 р.
Книжок, музичних інструментів, платівок та стінних календарів
— шлемо на бажання:
UKRAINIAN BOOK STORE
10348 — 101 Street
Edmonton, Alta., Canada

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

• MISCELLANEOUS •

НОВЕ БЮРО ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕЙ
до всіх частин Сх. Европи.
Повна ґарантія — Офіційно
100 рублів $10.00
Оплати пересилки за переказ $5.00.
Найбільше можна вислати на один переказ $50.00.
Але Ви можете висилати переказів стільки, скільки хочете.
GRAMERCY
744 Broad St., Newark, N.J.
Licensed & Bonded by N. J. State Banking Commission

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ
ВІД 1854
HALLETT HOMSTEAD
147th St. & Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

PHILLIPS FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave.
Middle Village, L. I.
Охолоджуване заведення.
Каплиці по всіх районах.
John J. Phillips, Licensed Manager
TW 4-8389

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568